

Betænkning afgivet af Børne- og Undervisningsudvalget den 00. maj 2023

3. udkast

til

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om at udarbejde en mere fleksibel model for tilskud til pasning af eget barn med mulighed for supplerende indkomst

[af Helene Liliendahl Brydenscholt (ALT) m.fl.]

1. Indstillinger

◇

Nye Borgerlige, Siumut, Inuit Ataatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betænkningssafgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

2. Politiske bemærkninger

Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten

For Socialistisk Folkepartis og Enhedslistens medlemmer af udvalget er det vigtigt politisk at sætte fokus på børnefamiliers vilkår. Det er ikke mindst vigtigt i en tid, hvor flere og flere undersøgelser viser, at familierne er pressede og har svært ved at få enderne til at mødes. Vi skal skabe en mere fleksibel hverdag, tryghed om de mindste og et godt familieliv for alle. Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten mener, at vi har brug for grundlæggende at tænke samfundet på en anden måde, så der er fleksibilitet til at være mere sammen med familien. Det handler både om at sikre mere fleksible arbejdsformer og at sikre gode dagtilbud til børnene, så forældre med ro i maven kan aflevere deres børn og vide, at børnene får den omsorg og det nærvær, de har brug for. Derfor var det også vigtigt, at Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten sammen med bl.a. Alternativet sikrede lov om minimumsnormeringer og et historisk milliardstort løft af børneområdet. Vi er slet ikke i mål med løftet af børneområdet, men loven om minimumsnormeringer er et vigtigt skridt på vejen.

Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten bakker op om og er enige i Alternativets fokus på børnefamiliers vilkår og foreslår, at Børne- og Undervisningsudvalget og Beskæftigelsesudvalget går sammen om en høring for det gode børnefamilieliv. Høringen skal belyse, hvilke muligheder vi mangler i dag, så børnefamilier kan få mere ro på i hverdagen. Det kunne f.eks. være en udvidelse af barnets sygedage, så forældre kan være hjemme, når deres barn er sygt. Et andet tema høringen kunne belyse er mere fleksible arbejdstider, ret til nedsat tid og ret til ikke at tjekke mails i fritiden. Tilskud til hjemmepasning kan også indgå i høringen, hvor fordele og ulemper kan blive belyst. Kommuner har i dag mulighed for at tilbyde tilskud til pasning af eget barn, og den ordning er nogle familier glade for, fordi den understøtter lige netop deres behov. Ordningen har dog også sine ulemper, som ville blive forværret såfremt ordningen skulle udvides, bl.a. med hensyn til ligestilling, ulighed i ordningen og potentiel udhuling af daginstitutionerne.

Alternativet

Alternativets medlem af udvalget ønsker at imødekomme forældres ønske om mere fleksibilitet i de første år af et barns liv. Derfor vil Alternativet gerne bidrage til, at det i højere grad er muligt for forældre at kombinere arbejdsliv og familieliv på en bæredygtig, og for den enkelte familie, meningsfuld måde. At arbejde uden at være adskilt fra sit barn er en voksende tendens i mange danske familier. Det er en udvikling, som har flere årsager, bl.a. digitaliseringen, som gør det muligt at arbejde langt mere frit og løsrevet fra en bestemt fysisk lokation, og det faktum, at langt flere forældre ønsker mere tid med deres små børn.

Alternativet ser en nødvendighed i at fremme familiepoltiske dagsordener som dette beslutningsforslag for at følge med udviklingen i samfundet.

Formålet med beslutningsforslaget er at opdatere gældende lovgivning og gøre den tidssvarende i forhold til den udvikling, der er blandt småbørnsfamilier. Derfor foreslår Alternativet, at regeringen pålægges at nedsætte en arbejdsgruppe, som inden udgangen af 2023 skal præsentere en mere fleksibel model for tilskud til pasning af eget barn, som gør det muligt at have en supplerende indtægt ved siden af. Den nuværende model er fra 2002. Det er over 20 år siden, og samfundet ser noget anderledes ud i dag. Derfor må lovgivningen naturligvis følge med.

Der findes mange faggrupper, som vil kunne arbejde lidt ved siden af, at de passer deres eget barn, uden at det går ud over, at de har prioriteret at passe barnet derhjemme. Et eksempel kunne være sygeplejersken, der gerne vil kunne kombinere det at have barnet hjemme med samtidig at kunne give en hånd med hos kolleger en gang i mellem, uden at miste tilskuddet til at passe eget barn.

Når forældre, som enten allerede passer deres eget barn eller ønsker at gøre det, mens børnene er små, udtrykker ønske om at kunne fastholde deres tilknytning til et arbejde uden at miste det tilskud, der følger med at passe sit eget barn, mener Alternativet, at Folketinget har et ansvar for i det mindste at afsøge muligheden for, at det kan lade sig gøre at have en supplerende indtægt ved siden af tilskuddet. Det skal selvfølgelig være en model, der giver mening både i forhold til hvilket omfang arbejdet kan have, før tilskuddet frafalder. Præcis som vi kender det fra SU-modellen.

Dette beslutningsforslag er lavet i samarbejde med nogle af de forældre, som enten passer deres eget barn eller ønsker at gøre det, og gennem input fra et utal af debatter på de sociale medier, hvor forældre deler deres drømme om et langt mere bæredygtigt familieliv.

I forbindelse med udformningen af beslutningsforslaget har Alternativet haft kontakt med HJEM - Hjemmeforældrenes Landsorganisation, som er en nystiftet interesseorganisation for hjemmeforældre. De er på nuværende tidspunkt i gang med at foretage en undersøgelse af de forskellige behov blandt forældre, der varetager pasningen af deres eget barn eller forældre, der ønsker at gøre det. Det foreløbige resultat er, at ud af de 425 besvarelser, som HJEM har modtaget, ønsker 84,2 pct. mulighed for at have en indtægt ved siden af, at de passer deres eget barn.

I en tid hvor der er mangel på arbejdskraft, virker det i Alternativets optik oplagt at imødekomme forældrenes ønske og sætte dem meget mere fri til at forvalte deres liv som familie.

Desværre virker det ikke til, at der er politisk opbakning til dette endnu. Argumentationen er, at man vil prioritere de økonomiske midler til daginstitutionerne. I Alternativet ser vi ikke dette beslutningsforslag som værende i modstrid med dét ønske. Alternativet ser beslutningsforslaget som en helt uundgåelig del af at være med til at sikre, at det kan lykkes at løfte kvaliteten af vores vuggestuer og børnehaver, hvilket der er et kæmpe behov for, hvilket senest fremgik af undersøgelsen »Kvalitet i dagtilbud« udarbejdet af VIVE og EVA. Alternativet mener, at vi bliver nødt til at inddrage forældrene i denne kabale, som også handler om børns trivsel, og med beslutningsforslaget vil der blive skabt en ny bro mellem arbejdsliv og familieliv.

Alternativet mener, at værdien af at tage vare på børn, uanset om det sker fra pædagogisk hold eller forældrenes hånd, er et kæmpe bidrag i forhold til vores velfærdssamfunds bæredygtighed, også selvom regnemodellerne endnu ikke har det for øje. Familiepoltik ryger alt for ofte under radaren og mellem stolene både inde i Folketinget og udenfor Folketinget, f.eks. har der ikke været et familieministerie siden 2007. Det kunne man måske overveje behovet for - om ikke andet for at få nedsat et udvalg i Folketinget, hvis formål er at fremme familiepoltiske emner og dermed også børnefamiliernes trivsel.

3. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 17. marts 2023 og var til 1. behandling den 10. maj 2023. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Børne- og Undervisningsudvalget.

Oversigt over beslutningsforslagets sagsforløb og dokumenter

Beslutningsforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under beslutningsforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 1 møde.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 2 bilag på beslutningsforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 1 spørgsmål til børne- og undervisningsministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.

Astrid Krag (S) Frederik Vad (S) nfm. Kasper Sand Kjær (S) Kim Aas (S) Kris Jensen Skriver (S)

Matilde Powers (S) Sara Emil Baaring (S) Thomas Skriver Jensen (S) Trine Bramsen (S) Anni Matthiesen (V)

Hans Christian Schmidt (V) Morten Dahlin (V) Peter Juel-Jensen (V) Rosa Eriksen (M) Rasmus Lund-Nielsen (M)

Karina Adsbøl (DD) fmd. Marlene Harpsøe (DD) Helena Artmann Andresen (LA) Henrik Dahl (LA) Lise Bertelsen (KF)

Brigitte Klinskov Jerkel (KF) Mette Thiesen (DF) Alex Ahrendtsen (DF) Jacob Mark (SF) Charlotte Broman Mølbæk (SF)
Astrid Carøe (SF) Mai Villadsen (EL) Lotte Rod (RV) Nanna Høyrup (ALT)

Nye Borgerlige, Siumut, Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	50	Dansk Folkeparti (DF)	7
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	23	Alternativet (ALT)	6
Moderaterne (M)	16	Nye Borgerlige (NB)	3
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Siumut (SIU)	1
Danmarksdemokraterne – Inger Støjberg (DD)	14	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Liberal Alliance (LA)	14	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	10	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Enhedslisten (EL)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Radikale Venstre (RV)	7		